

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра загальної та практичної психології
1. Загальна інформація про курс

Назва курсу	«Вступ до спеціальності»
Мова викладання	Курс викладається українською мовою
Викладачі	Чайковська Оксана Миколаївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної та практичної психології. Панчук Олег Петрович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізики.
Профайл викладачів	https://kaf-zahalnoips.kpnu.edu.ua/chaikovska-oksana-mykolaivna/ https://mvf.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry/panchuk-oleh-petrovych/
Назва освітньої програми	Психологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Статус дисципліни	Обов'язковий освітній компонент професійної підготовки
E-mail:	chaykovska@kpnu.edu.ua panchuk.op@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=19753
Консультації	Чайковська О.М. - вівторок - 14.00-15.30. Місце проведення – аудиторія 22. Панчук О.П. - вівторок – 15.00-17.00. Місце проведення – аудиторія 105

2. Анотація до курсу

Програма курсу з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» є складовою стандарту освіти ЗВО і складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 053 Психологія. Дисципліна відноситься до циклу дисциплін професійної підготовки здобувачів вищої освіти.

«Вступ до спеціальності» - навчальна дисципліна, яка в контексті сучасних досягнень психологічної науки створює початкову базу теоретичної та практичної професійної підготовки бакалаврів з психології.

Навчальний курс передбачає ознайомлення здобувачів вищої освіти з освітньо-кваліфікаційними вимогами до фахівців у галузі психології, з основними вимогами до особистості психолога. Курс передбачає забезпечення усвідомлення мотивації до формування та розвитку особистісних якостей, необхідних для ефективного виконання професійних обов'язків психолога.

3. Мета та цілі курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» є: формування у здобувачів вищої освіти системи наукових уявлень щодо категоріального апарату і проблематики психологічної науки та впорядкованих базових уявлень про суттєві аспекти професійної діяльності психолога-практика; формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності » є: формування у здобувачів вищої освіти системи уявлень про психологічну науку, її місце в системі інших наук, структуру та призначення; ознайомлення здобувачів з основними напрямками сучасної психології; ознайомлення з основними сферами здійснення практичної психологічної діяльності та етичними вимогами щодо її здійснення; набуття здобувачами вищої освіти компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків.

4. Формат курсу

Очний (offline)

5. Результати навчання

Навчальна дисципліна забезпечує внесок у формування таких компетентностей, передбачених освітньою програмою підготовки бакалаврів спеціальності 053 Психологія:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій і методів психологічної науки та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2 Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

СК 1 Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК 4 Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати й узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК 7 Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки і рекомендації.

СК 10 Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК 11 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання і саморозвитку.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, **програмними результатами вивчення** дисципліни «Вступ до спеціальності» є такі:

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Освітня програма, спеціальність	Психологія, 053 Психологія	Психологія, 053 Психологія
Рік навчання/ рік викладання	1 / 2023-2024	1 / 2023-2024
Семестр вивчення	1	1
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	120 год.	120 год.
Кількість годин навчальних занять	48 год.	14 год.
Лекційні заняття	24 год.	6 год.
Практичні заняття	24 год.	8 год.
Семінарські заняття	0 год.	0 год.
Лабораторні заняття	0 год.	0 год.
Самостійна та індивідуальна робота	72 год.	106 год.
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

7. Пререквізити курсу

Передумови для вивчення дисципліни. Навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності» вивчається на 1 курсі у 1 семестрі.

8. Політика курсу

Письмові роботи:

Очікується виконання різних видів письмових робіт (написання есе, розроблення кейсів, підготовка доповідей, здійснення презентацій), що потребують оцінювання за відповідними критеріями. У випадку, якщо здобувач вищої освіти не отримав впродовж семестру необхідної кількості балів для допуску до екзамену, він може підготувати додаткову письмову роботу (есе, доповідь, кейс чи презентацію), тема якої буде погоджена з викладачем.

Академічна доброчесність:

Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату.

Відвідування занять

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі вищої освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Література

Уся література, яку здобувачі вищої освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

9.Схема курсу

Дата / кількість акад. год.	Тема, план	Форма заняття	Матеріали	Література Інтернет ресурси	Завдання, год	Вага оцінки (балів)	Термін виконан ня
2 акад. год.	Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності. Тема 1. Категорійно-понятійний апарат. Правові основи безпеки життєдіяльності. 1.Модель безпечної життєдіяльності людини. 2.Безпека людини та суспільства. 3.Основні терміни та визначення в галузі БЖД та	Лекція	Текст лекції. Презентація.	Основна: 1;6. Додаткова: 1;2;8.	1.Перелік актуальних проблем з теми лекції. 2.Аналіз інноваційних підходів до вирішення проблеми. 3.Огляд літератури з теми лекції.	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу

	охорони праці. Види небезпек. 4.Класифікація шкідливих та небезпечних чинників, що супроводжують навчальний процес та трудову діяльність. 5.Законодавчі основи безпеки життєдіяльності та охорони праці, нормативно-правові акти.						
2 акад. год.	Тема 2. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей 1.Характеристика природних небезпечних процесів і явищ. 2.Біологічні небезпеки. 3.Вражаючі фактори біологічної дії.	Практичне заняття	Завдання до практичного заняття. Презентація.	Основна: 1;6. Додаткова: 1;2;8.	1.Складання опорної блок-схеми до теоретичного матеріалу з даної теми. 2. Підготувати доповідь та презентацію на запропоновану тему. 3. Тестування	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу

2 акад. год	Тема 3. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. 1. Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу. 2. Електробезпека. Джерела, особливості електромагнітних полів. 3. Джерела радіації їх класифікація та одиниці вимірювання. 4. Механізм дії іонізуючих випромінювань організму. Види опроміненнь. 5. Класифікація небезпечних хімічних речовин. 6. Особливості забруднення місцевості, води, продовольства у разі виникнення аварій з викидом небезпечних хімічних речовин.	Практичне заняття	Завдання до практичного заняття. Презентація.	Основна: 1;6. Додаткова: 1;2;8.	1. Складання опорної блок-схеми до теоретичного матеріалу з даної теми. 2. Підготувати доповідь та презентацію на запропоновану тему. 3. Тестування	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу
2 акад. год	Тема 4. Соціально-політичні небезпеки. 1. Соціально-політичні конфлікти. Види тероризму.	Практичне заняття	Завдання до практичного заняття. Презентація.	Основна: 1;6. Додаткова: 1;2;8.	1. Складання опорної блок-схеми до теоретичного	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу

	2.Шкідливі чинники, які супроводжують роботу сучасної комп'ютерної техніки. 3.Зростання злочинності як фактор небезпеки. 4.Психологічна надійність людини та її роль у забезпеченні безпеки. Захисні властивості людського організму.				матеріалу з даної теми. 2. Підготувати доповідь та презентацію на запропоновану тему. 3. Тестування		
2 акад. год	Тема 5. Перша допомога та самопоміага в екстремальних ситуаціях 1.Принципи надання долікарської допомоги. 2.Психофізіологічні аспекти стану, поведінки та діяльності постраждалих у зоні стихійного лиха. 3.Втрата свідомості, больовий шок. Перша допомога. Зупинення кровотечі та травми кісток, суглобів. 4.Перша допомога та самопоміага. Опіки, ураження током, отруєння.	Практичне заняття	Завдання до практичного заняття.	Основна: 1;6. Додаткова: 1;2;8.	1.Складання опорної блок-схеми до теоретичного матеріалу з даної теми. 2. Підготувати реферат на запропоновану тему. 3. Тестування.	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу

	5.Перша допомога та самопомога. Транспортування пораненого.						
2 акад. год.	Змістовий модуль 2. Основи практичної психології: вступ до спеціальності Тема 1. Структура та основні проблеми психології 1. Система психології як науково-практична сфера суспільної діяльності. 2. Специфіка і взаємозв'язок наукової, практичної та побутової психології. 3. Структура і завдання прикладної психології. 4. Перспективи розвитку прикладної психології. Національна система соціально-психологічної служби.	Лекція	Текст лекції. Презентація.	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 3;4;5;6;9;11	1.Перелік актуальних проблем з теми лекції. 2.Аналіз інноваційних підходів до вирішення проблеми. 3.Огляд літератури з теми лекції.	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу
1 акад. год.	Тема 1. Структура та основні проблеми психології 1. Система психології як науково-практична сфера суспільної діяльності. 2. Специфіка і взаємозв'язок наукової, практичної та побутової психології.	Практичне заняття	Завдання до практичного заняття. Презентація.	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 3;4;5;6;9;11 .	1. Підготувати доповідь та презентацію на запропоновану тему. 2.Аналіз презентацій. 3. Тестування.	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу

	3. Структура і завдання прикладної психології. 4. Перспективи розвитку прикладної психології. Національна система соціально-психологічної служби.						
2 акад. год.	Тема 2. Законодавчі акти України про соціально-психологічну службу 1. Основні положення Концепції про Національну систему соціально-психологічної служби України. 2. Законодавча та правова база психологічної служби в галузі освіти. 3. Порядок атестації практичних психологів освіти. 4. Специфіка нормативної та правової бази психологічної служби у інших сферах суспільної практики.	Лекція	Текст лекції. Презентація	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 3;4;5;6;9;11	1.Перелік актуальних проблем з теми лекції 2.Аналіз інноваційних підходів до вирішення проблеми. 3.Огляд літератури з теми лекції	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу

1 акад. год	Тема 2. Законодавчі акти України про соціально-психологічну службу 1. Основні положення Концепції про Національну систему соціально-психологічної служби України. 2. Законодавча та правова база психологічної служби в галузі освіти. 3. Порядок атестації практичних психологів освіти. 4. Специфіка нормативної та правової бази психологічної служби у інших сферах суспільної практики.	Практичне заняття	Завдання до практичного заняття.	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 3;4;5;6;9;11	1.Складання опорної блок-схеми до теоретичного матеріалу з даної теми. 2. Підготувати доповідь та презентацію на запропоновану тему. 3.Тестування	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу
2 акад. год.	Тема 3. Загальна характеристика професійної діяльності психолога. 1. Психолог як суб'єкт професійної діяльності. 2. Типи психологічної професії. 3.Напрями діяльності практичних психологів 4.Уміння практичного психолога.	Лекція	Текст лекції. Презентація	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 3;4;5;6;9;11 13;16.	1.Перелік актуальних проблем з теми лекції 2.Аналіз інноваційних підходів до вирішення проблеми.	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу

	5.Обов'язки і права практичного психолога.				3.Огляд літератури з теми лекції		
2 акад. год.	Тема 3. Загальна характеристика професійної діяльності психолога. 1. Психолог як суб'єкт професійної діяльності. 2. Типи психологічної професії. 3.Напрями діяльності практичних психологів. 4.Уміння практичного психолога. 5.Обов'язки і права практичного психолога.	Практичне заняття	Завдання до практичного заняття.	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 3;4;5;6;9;11 13;16.	1.Складання опорної блок-схеми до теоретичного матеріалу з даної теми. 2. Написати есе на запропоновану тему 3. Тестування	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу
2 акад. год.	Тема 4. Особистість практичного психолога 1. Критерії професійної придатності практичного психолога. 2.Основні професійні якості психолога. 3. Основні професійні компетентності психолога. 4.Вміння спілкуватися з клієнтом – стрижнева спеціальна здібність практикуючого психолога.	Лекція	Текст лекції. Презентація.	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 3;4;5;6;9;11 13;14;15;16	1.Перелік актуальних проблем з теми лекції 2.Аналіз інноваційних підходів до вирішення проблеми. 3.Огляд літератури з теми лекції	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу

	5. Етичні вимоги до професійної діяльності практичного психолога.						
2 акад. год	Тема 4. Особистість практичного психолога 1. Критерії професійної придатності практичного психолога. 2. Основні професійні якості психолога. 3. Основні професійні компетентності психолога. 4. Вміння спілкуватися з клієнтом – стрижнева спеціальна здібність практикуючого психолога. 5. Етичні вимоги до професійної діяльності практичного психолога.	Практичне заняття	Завдання до практичного заняття.	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 3;4;5;6;9;11 13;14;15;16		Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу

2 академ. год.	Тема 5. Психологічна служба підприємств та організацій 1. Специфіка змісту діяльності, завдань та функцій психологічної служби на підприємстві. 2. Психологічна служба організацій малого бізнесу. 3. Професійна діяльність психолога у медичній сфері. 4. Професійна діяльність психолога у юриспруденції. 5. Психолог у галузі спорту.	Лекція	Текст лекції. Презентація.	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 4;5;6;7;9.	1.Перелік актуальних проблем з теми лекції 2.Аналіз інноваційних підходів до вирішення проблеми. 3.Огляд літератури з теми лекції	Присутність на лекції та активна участь у дискусії.	Згідно розкладу
1 академ. год.	Тема 5. Психологічна служба підприємств та організацій 1. Специфіка змісту діяльності, завдань та функцій психологічної служби на підприємстві. 2. Психологічна служба організацій малого бізнесу. 3. Професійна діяльність психолога у медичній сфері. 4. Професійна діяльність психолога у юриспруденції. 5. Психолог у галузі спорту.	Практичне заняття	Завдання до практичного заняття.	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 4;5;6;7;9.	1.Складання опорної блок-схеми до теоретичного матеріалу з даної теми. 2. Підготувати доповідь та презентацію на запропоновану тему. 3. Тестування	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу

2 академ. год.	Тема 6. Психологічна служба системи освіти. 1. Мета, функції, завдання психологічної служби системи освіти. 2. Структура, напрямки та форми діяльності шкільної психологічної служби в Україні. 3. Вимоги до психологічного кабінету дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів системи освіти. 4. Правила та форма ведення документації практичного психолога в закладах освіти.	Лекція	Текст лекції. Презентація.	Основна: 2;3;4;5;7;8. Додаткова: 4;5;6;7;9;10 11;12.	1. Перелік актуальних проблем з теми лекції 2. Аналіз інноваційних підходів до вирішення проблеми. 3. Огляд літератури з теми лекції	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу
1 академ. год.	Тема 6. Психологічна служба системи освіти. 1. Мета, функції, завдання психологічної служби системи освіти. 2. Структура, напрямки та форми діяльності шкільної	Практичне заняття	Завдання до практичного заняття.	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 4;5;6;7;9;10 11;12.	1. Складання опорної блок-схеми до теоретичного матеріалу з даної теми.	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу

	психологічної служби в Україні. 3.Вимоги до психологічного кабінету дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів системи освіти. 4. Правила та форма ведення документації практичного психолога в закладах освіти.				2.Намалювати (описати) кабінет практикуючого психолога згідно вимог. 3. Тестування.		
2 академ. год.	Тема 7. Основні види діяльності психолога: просвітницько-пропагандистська та профілактична робота. 1.Основні цілі та види діяльності практичного психолога. Взаємозв'язок видів та напрямів діяльності практичного психолога. 2.Просвітницько-пропагандистська робота практичного психолога. 3.Профілактична робота практичного психолога	Лекція	Текст лекції. Презентація.	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 4;5;6;7;9;10 11;12.	1.Перелік актуальних проблем з теми лекції 2.Аналіз інноваційних підходів до вирішення проблеми. 3.Огляд літератури з теми лекції	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу

2 академ. год.	Тема 7. Основні види діяльності психолога: просвітницько-пропагандистська та профілактична робота. 1.Основні цілі та види діяльності практичного психолога. Взаємозв'язок видів та напрямів діяльності практичного психолога. 2.Просвітницько-пропагандистська робота практичного психолога. 3.Профілактична робота практичного психолога	Практичне заняття	Завдання до практичного заняття.	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 4;5;6;7;9;10 11;12.	1.Складання опорної блок-схеми до теоретичного матеріалу з даної теми. 2. Розробити тематику психопрофіла-ктичних лекторіїв в загальноосвітніх закладах (виступів на батьківських зборах, педрадах). 3. Тестування.	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу
2 академ. год.	Тема 8. Основні види діяльності психолога: психологічне консультування. 1.Специфіка, мета і завдання психологічного консультування. 2.Принципи й умови психологічного консультування. 3.Види психологічного консультування.	Лекція	Текст лекції. Презентація	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 4;5;6;7;9;10 11;12.	1.Перелік актуальних проблем з теми лекції 2.Аналіз інноваційних підходів до вирішення проблеми.	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу

	4.Інтерв'ю як основний метод психоконсультування.				3.Огляд літератури з теми лекції		
2 академ. год.	Тема 8. Основні види діяльності психолога: психологічне консультування. 1.Специфіка, мета і завдання психологічного консультування. 2.Принципи й умови психологічного консультування. 3.Види психологічного консультування. 4.Інтерв'ю як основний метод психоконсультування.	Практичне заняття	Завдання до практичного заняття.	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 4;5;6;7;9;10 11;12.	1.Складання опорної блок-схеми до теоретичного матеріалу з даної теми. 2. Визначити принципи психологічного консультування, які були порушені в запропонованих ситуаціях-діалогах. 3. Тестування.	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу
2 академ. год.	Тема 9. Основні види діяльності психолога: психологічна корекція. 1.Поняття психокорекції, її мета та завдання. 2.Види психокорекції	Лекція	Текст лекції Презентація	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 4;5;6;7;9;10 11;12.	1.Перелік актуальних проблем з теми лекції 2.Аналіз інноваційних	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу

	3. Цілі, завдання та принципи психокорекційної роботи.				підходів до вирішення проблеми. 3.Огляд літератури з теми лекції		
2 академ. год.	Тема 9. Основні види діяльності психолога: психологічна корекція. 1. Поняття психокорекції, її мета та завдання. 2. Види психокорекції 3. Цілі, завдання та принципи психокорекційної роботи.	Практичне заняття	Завдання до практичного заняття.	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 4;5;6;7;9;10 11;12.	1.Складання опорної блок-схеми до теоретичного матеріалу з даної теми. 2. Підготувати доповідь та презентацію на запропоновану тему. 3. Тестування	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу
2 академ. год.	Тема 10. Загальна характеристика психотерапії як складової практичної психології 1.Поняття психотерапії, її специфіка, мета та завдання.	Лекція	Текст лекції Презентація	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 4;5;6;7;9;10 11;12.	1.Перелік актуальних проблем з теми лекції 2.Аналіз інноваційних підходів до	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу

	2.Групова психотерапія. Поняття психотерапевтичної групи. 3. Основні напрями психотерапії.				вирішення проблеми. 3.Огляд літератури з теми лекції		
1 академ. год.	Тема 10. Загальна характеристика психотерапії як складової практичної психології 1.Поняття психотерапії, її специфіка, мета та завдання. 2.Групова психотерапія. Поняття психотерапевтичної групи. 3. Основні напрями психотерапії.	Практичне заняття	Завдання до практичного заняття.	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова 4;5;6;7;9;10 11;12.	1.Складання опорної блок-схеми до теоретичного матеріалу з даної теми. 2. Підготувати доповідь та презентацію на запропонован у тему. 3. Тестування	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу
2 академ. год.	Тема 11. Професійні деструкції та професійне вигорання у роботі психолога 1.Професійні деструкції. 2.Синдром емоційного вигорання. 3.Професійна деформація. 4.Профілактика професійних деформацій та вигорання.	Лекція	Текст лекції Презентація	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 4;5;9;10;11; 13;14;15;16	1.Перелік актуальних проблем з теми лекції 2.Аналіз інноваційних підходів до вирішення проблеми.	Присутність на лекції та активна участь у дискусії	Згідно розкладу

					3.Огляд літератури з теми лекції		
1 академ. год.	Тема 11. Професійні деструкції та професійне вигорання у роботі психолога 1.Професійні деструкції. 2.Синдром емоційного вигорання. 3.Професійна деформація. 4.Профілактика професійних деформацій та вигорання.	Практичне заняття	Завдання до практичного заняття.	Основна: 2;3;4;5;7;8 Додаткова: 4;5;9;10;11;13;14;15;16	1.Складання опорної блок-схеми до теоретичного матеріалу з даної теми. 2. Підготувати доповідь та презентацію на запропоновану тему. 3. Тестування	Виконання завдань – 12 балів	Згідно розкладу
	Екзамен						

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти із дисципліни «Вступ до спеціальності» оцінюються згідно з Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами та доповненнями).

Змістові модулі включають бали за поточну роботу здобувачів вищої освіти на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Практичні індивідуальні та групові завдання, які виконує здобувач вищої освіти за визначеною тематикою перевіряються викладачем. Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Розподіл балів за кредитним модулем

Поточний і модульний контроль (60 балів)					Екзаме н	Сума
Змістовий модуль 1 (10 балів)		Змістовий модуль 2 (50 балів)			40	100
Поточний контроль	Самостійна робота	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
5 балів	5 балів	20 балів	5 балів	25 балів		

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12.

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів. Відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні».
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти відповідь у підручнику.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі володіння елементарними знаннями і навичками; робить спроби виконання завдань і дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.

Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями; орієнтується у поняттях і визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні у нього труднощі.
	5	Здобувач вищої освіти розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (проте з окремими помилками); вміє працювати з літературою, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно-дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
	8	Знання здобувача досить повні, він вільно застосовує навчальний матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення, висновки.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми.

		застосовувати навчальний матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою, самоосвітою; логічно та творчо викладає матеріал в усній і письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР) та завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття здобувач вищої освіти має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Здобувач вищої освіти, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач вищої освіти повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Критерії оцінювання самостійних робіт (10 балів)

Самостійна робота оцінюється за наслідками перевірки рівня засвоєння всіх питань, винесених на самостійну роботу. За самостійну роботу здобувач вищої освіти може отримати 5 балів (1 модуль) і 5 балів (2 модуль). При отриманні менше 3 балів самостійна робота вважається не виконаною і здобувач вищої освіти отримує можливість її перескладати.

5 балів – здобувач вищої освіти активно опрацьовує основну та додаткову рекомендовану літературу; у повному обсязі засвоює теоретичний матеріал, винесений на самостійне опрацювання; правильно виконує конкретні практичні завдання; виявляє творчий підхід під час розв'язання ситуацій фахового спрямування; згідно поставлених вимог оформляє результати самостійної роботи.

4 бали – здобувач вищої освіти опрацьовує переважно основну літературу з теми; достатньо засвоює теоретичний матеріал, винесений на самостійне опрацювання; практичні завдання виконує при наявності незначних помилок або не зовсім повних висновків за одержаними результатами; намагається знайти вирішення ситуацій фахового спрямування; згідно поставлених вимог оформляє результати самостійної роботи.

3 бали – здобувач вищої освіти опрацьовує частково рекомендовану літературу, невпевнено орієнтується в першоджерелах; недостатньо засвоює теоретичний матеріал, винесений на самостійне опрацювання; не вміє поєднувати теорію з практикою; з помилками виконує конкретні практичні

завдання; не здатний самостійно розв'язувати ситуації фахового спрямування; результати виконаної роботи оформляє без дотримання поставлених вимог.

0–2 балів – здобувач вищої освіти опрацьовує лише деякі одиничні першоджерела, не засвоює теоретичний матеріал, винесений на самостійне опрацювання (2 бали); не формує практичні компетенції і на низькому рівні виконує практичні завдання (1 бал); у цілому неправильно виконує та оформляє самостійну роботу; не представляє результати самостійної роботи взагалі (0 балів).

Модульна контрольна робота (25 балів)

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі здобувачі вищої освіти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Мета її написання – виявити рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок здобувачів з курсу «Вступ до спеціальності».

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Критерії оцінювання МКР

25-23 балів	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання теорії, володіє тезаурусом, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, вміє підбирати аргументи для підтвердження своєї думки, формулює своє бачення проблеми, може обґрунтовувати свої судження.
22-19 балів	Якщо відповідь здобувача вищої освіти відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає 1-2 помилки чи неточності. Здобувач вищої освіти наводить власні приклади на підтвердження думок.
18-15 балів	Здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень предмета, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; викладає матеріал непослідовно і не логічно.
14-0 балів	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал.

Критерії оцінювання семестрового екзамену (40 балів)

Екзамен – це форма підсумкового контролю. За умови використання тестів нараховується 1 бал за кожне правильно виконане завдання. Максимальна оцінка – 40 балів.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до іспиту. Вони допускаються до іспиту після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю.

Вважається, що здобувач вищої освіти підготувався до іспиту, якщо рейтингова оцінка за його результатом більша або дорівнює 24 балам.

Здобувачам вищої освіти, які за іспит отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної

дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету.

Підсумкова семестрова рейтингова оцінка (100 балів)

Сума балів підсумкового модульного й екзаменаційного семестрового контролю може коливатись у межах 60–100 балів і враховуватися при виставленні позитивної підсумкової семестрової рейтингової оцінки. Вона включає:

- рейтингову оцінку з навчальної дисципліни (60 балів);
- оцінку за результатами екзамену (40 балів).

Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується за національною шкалою і шкалою ECTS.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з дисципліни

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно	10	відмінно
82-89	B	Дуже добре	25	добре
75-81	C	Добре	30	
67-74	D	Задовільно	25	задовільно
60-66	E	Достатньо	10	
35-59	FX	Незадовільно		незадовільно

11. Процедура врахування результатів неформальної та/або інформальної освіти

Визнання результатів неформального та/або інформального навчання особи закладом освіти (науковою установою) здійснюється згідно таких нормативно-правових документів:

- наказу МОН від 08.02.2022 року №130 «Порядок визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти»;
- наказу ректора К-ПНУ від 06.02.2023 року №15-ОД «Порядок визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти»;

Процедура визнання результатів неформального та/або інформального навчання передбачає такий алгоритм дій:

- подання здобувачем вищої освіти на ім'я декана факультету заяви щодо визнання;
- ідентифікацію задекларованих у письмовій формі здобувачем вищої освіти результатів неформального та/або інформального навчання, які підлягають оцінюванню закладом освіти;
- оцінювання задекларованих результатів навчання здобувача вищої освіти;
- прийняття рішення про визнання та зарахування здобувачеві вищої освіти відповідних освітніх компонентів (складових освітніх компонентів) освітньої програми або відмову у визнанні.

Загальний обсяг освітніх компонентів освітньої програми, що зараховуються здобувачеві освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25% відповідної освітньої програми.

Здобувач вищої освіти не може бути звільненим від атестації за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання.

12. Список рекомендованої літератури

Основна

1. Безпека життєдіяльності та охорона праці: навчально-методичний посібник / Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Білик Р.М., Панчук О.П., Поведа Т.П., Чорна О.Г. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-сервіс», 2017. 116 с.
2. Вашека Т. Основи психологічної практики. Київ : НАУ-друк, 2019. 200 с.
3. Дуткевич Т., Савицька О. Практична психологія. Вступ до спеціальності. Навчальний посібник. 2-е вид. Київ : Центр навчальної літератури, 2012. 255 с.
4. Іванова О.В, Москалюк Л.М., Корсун С.І. Психологія: вступ до спеціальності : навч. посібник. Київ : «Центр учбової літератури», 2020. 184 с.
5. Періг І.М. Вступ до спеціальності «Психологія». Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Психологія», «Практична психологія». Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2017. 63 с.
6. Поведа Т.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності (змістовий модуль/скорочений курс). Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-сервіс», 2018. 70 с.
7. Подшивайлова Л.І. Вступ до спеціальності : психологія : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький, 2011. 320 с.
8. Савчин М.В., Гавриш З.С. Вступ до спеціальності: психолог, практичний психолог: навчальний посібник. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. 400 с.

Додаткова

1. Безпека життєдіяльності (теоретичні основи) : навчальний посібник / П.С. Атаманчук, В.В. Мендерецький, О.П. Панчук, О.Г. Чорна. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 276 с.
2. Безпека життєдіяльності та охорона праці (практичний курс): навчальний посібник. Вид.2е. Кам'янець-Подільський : Друк-Сервіс, 2013. 135 с.
3. Дуткевич Т.В. Загальна психологія : теоретичний курс : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 388 с.
4. Коропецька О.М. Психологічні основи професійної орієнтації та самореалізації особистості: навчальний посібник. Київ : КНТ, 2016. 438 с.
5. Купчишина В.Ч., Голярдик Н.А., Демський В.В. Вступ до спеціальності : курс лекцій. Хмельницький : Видво НАДПСУ, 2019. 240 с. (Електронне видання).
6. Москальова А.С., Брюховецька О.В. Психологія: вступ до спеціальності: навч.-метод. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 216 с.
7. Ніконенко Ю. Основи психологічної просвіти та профілактики. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 192 с.
8. Поведа Т.П., Чорна О.Г. Матеріали для контролю якості знань студентів з курсу «Безпека життєдіяльності». Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-сервіс», 2014. 40 с.
9. Приходько Ю.О. Практична психологія : Введення у професію. Навчальний посібник. Київ : Каравела, 2012. 232 с.

10. Психологічна служба в системі освіти: курс лекцій. / Укладач: І.С. Загурська. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 166 с.
11. Рибалка В.В. Методологічні проблеми наукової психології : посібник. Київ : Талком, 2017. 244 с.
12. Столяренко О.Б., Бабюк Т.Й. Методи психолого-педагогічного дослідження : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : ПП Медобори-2006, 2019. 142 с.
13. Чайковська О.М. Особливості професійного становлення майбутніх практичних психологів. *Психологічні виміри розвитку сучасної освіти України в умовах євроінтеграції*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 20-річчя кафедри практичної психології / упоряд. Г.К. Радчук, З.М. Адамська, І.П. Андрійчук. Тернопіль, ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. С.169–172.
14. Чайковська О.М. Реалізація компетентнісного підходу у професійній підготовці майбутніх психологів. *Актуальні проблеми психологічного супроводу реформи освіти в Україні*: збірник матеріалів Всеукраїнського круглого столу з нагоди 100-річчя Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2019. С.76–79.
15. Чайковська О.М., Посна Є.О. Комунікативна діяльність майбутніх психологів: сутність та характерні особливості. *Актуальні проблеми сучасної психології: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень молодих науковців*: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції / за ред. С.Д. Максименка, Л.А. Онуфрієвої. Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2019. С.149–152.
16. Чайковська О.М. Психологічний аналіз динаміки професійного становлення майбутніх психологів. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів: у 3-х томах. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. Вип. 18. Т. 1. С. 137-138.

Інтернет-ресурси

http://www.nbuv.gov.ua/node/2116	Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
http://library.kpnu.edu.ua/ufd/	Електронний каталог бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
https://mon.gov.ua/ua/osvita/pozashkilna-osvita/psihologichna-sluzhba	Психологічна служба : Психологічна підтримка дітей
https://sites.google.com/site/hmelnocpsr/	Хмельницький обласний навчально-методичний центр психологічної служби : На допомогу фахівцям психологічної служби.